Naturvernforbundet

Oslo, 10. mars 2020
Deres ref.: 17/1309

Olje- og energidepartementet

HØRINGSUTTALELSE FRA NORGES NATURVERNFORBUND
- NVEs VURDERING AV NORTHCONNECT

Innledning og konklusjon

Vi viser til Olje- og energidepartementets høring av NVEs vurdering av søknader fra NorthConnect KS og utredning av rammebetingelser og prisutvikling i kraftmarkedet for Norge og Nord-Europa. Norges Naturvernforbund avgir herved sin uttalelse.

Naturvernforbundet vil understreke at kraftutveksling bidrar til god utnytting av kraftressursene og reduserer behovet for reservekraft og tilhørende naturinngrep og klimagassutslipp. Vi viser til Naturvernforbundets høringsuttalelse fra 15. april 2018[1] og innspill sendt NVE høsten 2017, der vi uttrykte sterk bekymring over manglende utredning av konsekvenser for natur og friluftsliv. Vi understreket og fremmet krav om tilleggsutredninger, som også gjør rede for indirekte påvirkninger og sumvirkninger av tiltaket.

Dette er momenter vi dessverre ikke kan se at er ivaretatt.

Naturvernforbundet mener det trengs langt strengere krav i konsesjonsprosessene for å ivareta naturverdiene for eksempel ved effektkjøring av vannkraftverk og ved ny utbygging av fornybar energi. Naturvernforbundet går derfor imot at NorthConnect nå får konsesjon til sin omsøkte kabel til Storbritannia. Vi vurderer det også slik at Norge i dag har et godt utbygd overføringsnett med flere land, som ivaretar dagens behov for kraftutveksling for å oppnå god utnyttelse av kraftressursene. Med de to nye kablene til Tyskland og Storbritannia mener vi at det er grunn til å avvente videre utenlandsforbindelser.

Klimakonsekvensene av NorthConnect

Som nevnt mener Naturvernforbundet at kraftutveksling er viktig for å utnytte energiressursene effektivt, av hensyn til både natur og klima. Klimaeffekten av økt utvekslingskapasitet er avhengig av energi- og klimapolitikken som føres nasjonalt i flere land og på EU-nivå.

Naturkonsekvenser av mulig økt effektkjøring, ny kraftutbygging og ny nettutbygging

Vi står overfor to enorme utfordringer: klimaendringer og tap av naturmangfold. Rapporten til FNs naturpanel er en alvorlig advarsel som viser at tap av naturområder og arter skjer i en skremmende fart – og det skyldes i stor grad nedbygging av areal. Ødelagte økosystem gjør oss enda mer sårbare for klimaendringer, slik at et villere, varmere og kanskje våtere klima rammer hardere. Utfasing av fossil energi må skje raskt, men utbygging av fornybar energi kan ikke skje på bekostning av urørt natur og truede arter.

Erfaringer fra vassdragsutbygginger og vindkraftkonsesjoner de siste ti årene har vist oss energikonsesjonssystemet ikke er godt nok til å ivareta naturverdier, friluftsområder og naturbaserte næringer slik som reindrifta.

[1] Se høringsuttalelse fra Naturvernforbundet til NVE om NorthConnect, datert 15. april 2018.

Post- og besøksadresse: Mariboes gate 8, 0183 Oslo – Tlf. +47 23 10 96 10
e-post: naturvern@naturvern.no – Internett: www.naturvernforbundet.no – Bankgiro: 7874.05.56001. Org.nr.: 938-418-837

Kyst- og fjellområder, elver, våtmarker og ferskvannsressurser er under press og økende nedbygging av natur utgjør i dag hovedtrusselen mot hele 80 prosent av våre rødlistede arter (Artsdatabanken 2015). Utbygging for kraftproduksjon er fortsatt betydelig, med påfølgende omfattende og negative inngrep i norsk natur. Utbygging, produksjon og overføring av energi påvirker naturen og derigjennom også muligheten til å stanse tapet av natur, slik Norge må gjøre, jamfør ratifisering av konvensjonen for biologisk mangfold (CBD).

Vår største innvending mot NorthConnect er at den gjennomførte konsekvensutredningen har vært for snever. Den drøfter konsekvensene av sjøkabelen og transformatorstasjonen på land, men unnlater å vurdere mulige følgekonsekvenser, som kan være økt press på naturverdiene dersom NorthConnect bidrar til mer effektkjøring, økt utbygging av vann- og vindkraftverk og/eller mer utbygging av kraftoverføringsnett på land.

Norsk lovverk har strenge krav til kunnskapsinnhenting og vurdering av natur- og miljøkonsekvenser, for eksempel gjennom vannressursloven, naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven. Konsekvensutredningsforskriften legger til grunn en bredere forståelse av *samlede virkninger*, slik at også *indirekte*, *langsiktige* virkninger og allerede *gjennomførte* tiltak skal være klarlagt. Dette pekte vi på i vårt høringsinnspill i april 2018, og vi mener fortsatt at dette må gjelde for et utbyggingsprosjekt som kan ha betydelige følgekonsekvenser, der konsekvensene må vurderes opp mot et nullalternativ.

NVE mener at vilkårsrevisjoner er det rette stedet å håndtere spørsmålet om effektkjøring. Vi er uenige og mener dette burde vært utredet i forbindelse med søknaden om NorthConnect. Til nå har vi ikke sett resultatet av vilkårsrevisjonene og hvilke krav som vil stilles.

Utbygging av ny vann- og vindkraft skaper betydelige negative konsekvenser for naturmangfoldet. Skroting av nasjonal ramme for vindkraft har resultert i at konsesjonsprosessen for vindkraft skal revideres. For Naturvernforbundet er det svært viktig at natur- og miljøverdiene og hensynet til friluftslivet og naturbaserte næringer slik som reindrifta må tillegges vesentlig større vekt enn det som gjøres i konsesjonsprosessene i dag. Og det må stilles langt strengere krav til miljøfaglige utredninger.[2] Så lenge dette ikke er på plass, kan ikke Naturvernforbundet støtte bygging av NorthConnect.

Med vennlig hilsen
Norges Naturvernforbund

Silje Ask Lundberg

leder

[2] Se felles brev fra Naturvernforbundet og flere organisasjoner med innspill til gjennomgang av konsesjonssystemet for vindkraft, datert 3. februar 2020.